

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 5 czerwca 2018 r.

WNP-I.4131.73.2018.DK

Rada Powiatu Mińskiego
ul. Kościuszki 3
05-300 Mińsk Mazowiecki

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXVIII/341/18 Rady Powiatu Mińskiego z dnia 24 kwietnia 2018 r. *w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych nauczycieli, zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego oraz zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w zakresie ustaleń: § 2 ust. 1, 3 i 6.*

Uzasadnienie

Rada Powiatu Mińskiego podjęła w dniu 24 kwietnia 2018 r. uchwałę Nr XXVIII/341/18 *w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dla niektórych nauczycieli, zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego oraz zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze.*

W uchwale wskazano, że podstawę prawną do jej podjęcia stanowią przepisy: art. 42 ust. 7 w zw. z art. 91 d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189, z późn. zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 kwestionowanej uchwały zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół i placówek, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, stosuje się w przypadku:

- a) odbywania praktyk zawodowych przez uczniów szkół zawodowych,
- b) wcześniejszego zakończenia zajęć w ostatnich klasach szkół ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych,
- c) różnej ilości godzin w poszczególnych semestrach wynikających w planu nauczania.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 1 Karty Nauczyciela organ prowadzący szkołę jest zobligowany do określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, bez odnoszenia się do enumeratywnych przypadków, w jakich owe zasady będą mieć zastosowanie. Zasada powinna mieć charakter reguły ogólnej oraz mieć zastosowanie do wszystkich przypadków, w których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego. Kwestionowany przepis nie znajduje umocowania w przepisach ustawy delegującej do wydania uchwały.

W konsekwencji, zasady rozliczania wymiaru zajęć w przypadkach nie wymienionych w kwestionowanym zapisie nie miałyby zastosowania, co w nieuzasadniony sposób mogłoby różnicować sytuację prawną adresatów aktów prawa miejscowego. Jednocześnie, wobec nauczycieli wykonujących inne, niż wskazane, zajęcia nie ustalono zasad rozliczania wymiaru godzin, zatem delegacja ustawowa została zrealizowana przez organ prowadzący szkołę w sposób niepełny.

„Ustanowiona w art. 7 Konstytucji RP zasada legalności oznacza, że każde działanie organu władzy publicznej musi mieć oparcie w obowiązujących przepisach prawa. Zarówno organy gminy, jak i organy powiatu muszą ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa”. (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 20 sierpnia 2009 r. IV SA/Wr 248/09).

W § 2 ust. 3 przedmiotowej uchwały postanowiono, że wymiar zajęć, o których mowa w ust. 1 powinien być określony dla każdego nauczyciela w arkuszu organizacji na dany rok szkolny i podany nauczycielowi do wiadomości przed rozpoczęciem roku szkolnego. Przepis ten również został przyjęty z przekroczeniem delegacji ustawowej, bowiem kwestie arkusza organizacyjnego reguluje § 17 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2017 r. poz. 649).

Ponadto poprzez odwołanie do zapisu, który podlega stwierdzeniu nieważności, konieczne jest unieważnienie zapisu zależnego z racji ich funkcjonalnego powiązania.

W sytuacji, gdy mamy do czynienia z sekwencją zdarzeń wywołanych danymi zapisami, które są ze sobą powiązane, zaś zapis zależny oparty jest na uregulowaniu pierwotnym, którego nieważność została stwierdzona, bądź jest przedmiotem postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności, i którego skutki prawne zostały zniesione, przyjęć należy że zapis zależny również został podjęty w sposób sprzeczny z prawem. Z tego powodu, zapis podstawowy wpływa w sposób bezpośredni na ocenę prawną zapisu zależnego.

Warto również zwrócić uwagę na konsekwencje orzeczenia stwierdzającego nieważność danego aktu. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem stwierdzenie nieważności danego zapisu wywołuje skutki prawne *ex tunc*, tj. z mocą wsteczną od dnia podjęcia aktu. „Skutkiem stwierdzenia nieważności uchwały organu gminy jest bowiem jej wyeliminowanie z obrotu prawnego od chwili podjęcia (*ex tunc*). Oznacza to zatem uznanie braku skuteczności stosowania aktu od chwili jego podjęcia (*uchwalenia*)”. (por. Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 27 kwietnia 2017 r. IV SA/Gl 1111/16).

Konieczność wywołania jednolitych skutków prawnych w zakresie wyeliminowania z obrotu prawnego zapisu podstawowego i zależnego uzasadnia jednocześnie stwierdzenie nieważności obu regulacji.

Co więcej wspomniany art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela nie zawiera delegacji do określenia sposobu podania do wiadomości nauczyciela planu zajęć na dany rok szkolny.

Zgodnie z § 10 ust. 1 w zw. z ust. 3 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624) szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji szkoły opracowany przez

dyrektora szkoły, z uwzględnieniem szkolnego planu nauczania, o którym mowa w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania - do dnia 30 kwietnia każdego roku. Arkusze organizacji szkoły zatwierdza organ prowadzący szkołę do dnia 30 maja danego roku.

Na podstawie zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły dyrektor szkoły, z uwzględnieniem zasad ochrony zdrowia i higieny pracy, ustala tygodniowy rozkład zajęć określający organizację zajęć edukacyjnych.

Zgodnie z zapisem § 2 ust. 6 uchwały dla nauczycieli zatrudnionych w niepełnym wymiarze zajęć, realizujących różny wymiar godzin zajęć w poszczególnych okresach roku szkolnego, w umowie o pracę należy określić średni wymiar godzin zajęć dla całego okresu zatrudnienia.

Po pierwsze Rada Powiatu przekroczyła delegację ustawową, ponieważ przepis dający organowi prowadzącemu szkołę kompetencję do ustalenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego nie przewiduje uprawnienia do kształtowania postanowień umowy o pracę w drodze uchwały jednostki samorządu terytorialnego.

W dalszej kolejności należy stwierdzić, że w zasadach rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, należałoby określić sposób jego obliczania, dla całego okresu zatrudnienia, np. poprzez ustalenie wzoru, opis metodologii jego wyliczenia itp. Tylko takie ukształtowanie pozwala na pełne zrealizowanie delegacji ustawowej zawartej w art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały Rady Powiatu, we wskazanej w petitum części, jest w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze Powiatowi przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone orzeczenie wydał.

Informuję, że rozstrzygnięcie nadzorcze wstrzymuje wykonanie uchwały z mocy prawa, w części objętej orzeczeniem, z dniem jego doręczenia.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipiera